Commissie MO
7 februari 2022

	BEHANDELD DOOR
afdeling/team	BE/SAM
documentnr	21-0312725

VOORBLAD COMMISSIE

ONDERWERP EN BEHANDELING	
onderwerp	Voorstel tot vaststelling van het visiedocument Goed Wonen in een Goede Woning in Westland – Wonen, Welzijn en Zorg 2022 – 2027
vertrouwelijk	*Nee*
portefeuillehouder	Wethouder Vreugdenhil, P.A.
bijlagen	Voorstel: Voorstel_58045.docx bijlage 1 - onderzoek Companen (21-0312454) bijlage 2 - visiedocument (20-0299407) bijlage 3 - raadspresentatie (21-0312464) bijlage 4 - Advies Seniorenraad (21-0162561) bijlage 5 - reactiebrief Seniorenraad (21-0312483) bijlage 6 - ASDW advies (21-0362373) bijlage 7 - reactiebrief ASDW (22-0000932)
agendapunt	10.

VOORGESTELD BESLUIT RAAD

1. In te stemmen met Visiedocument Goed Wonen in een Goede Woning in Westland - Wonen, Welzijn en Zorg 2022-2027
2. In 2022 te starten met de uitvoering van de maatregelen in het visiedocument waarvoor in de programmabegroting 2022-2025 al budget beschikbaar is gesteld;
3. Bij het opstellen van de programmabegroting 2023-2026 afspraken te maken over de uitvoering en financiering van de overige maatregelen.

ARGUMENTEN EN RISICO'S (RAAD)

Argumenten

1a. Er is een breed gedragen besef dat we nu moeten handelen om een groot tekort aan toegankelijke woningen in de toekomst te voorkomen;
1b. Het Rijk heeft bepaald dat elke gemeente moet beschikken over een visie ouderenhuisvesting;
1c. Onze gemeente tekende samen met de gemeenten Delft, Midden Delfland en Pijnacker-Nootdorp een samenwerkingsovereenkomst met DSW. Binnen deze samenwerking werken we aan een regionaal antwoord op een tekort aan (intramurale) wooncapaciteit;
4a. De Seniorenraad, ASDW en PGW zijn geïnformeerd over dit visiedocument en stemmen – in grote lijnen – in met de gepresenteerde uitgangspunten en maatregelen.

Kanttekeningen en risico's

1a. Het visiedocument bevat ingrijpende maatregelen. Er is echter nog geen financiële dekking voor een deel ervan.

GEMEENTE WESTLAND

RAADSVOORSTEL

ONDERWERP

Visiedocument Goed Wonen in een Goede Woning in Westland – Wonen, Welzijn en Zorg 2022 – 2027

AANLEIDING

Inleiding – probleemstelling

Het uitgangspunt van het Rijksbeleid, aansluitend bij de wens van veel ouderen, is om zo lang mogelijk op een goede manier zelfstandig te kunnen blijven wonen in een woning die aansluit bij persoonlijke behoeften. Thuis zo lang het kan. Eventueel met zorg en ondersteuning.

Onze gemeente vergrijst. In 2040 zijn er twee keer zoveel 75+'ers als nu. Zij wonen ook nog eens veel langer zelfstandig. Dat vraagt er om dat wij nu actie ondernemen op het gebied van wonen én zorg zodat inwoners met een beperking en oudere inwoners ook in de toekomst een plek hebben in onze gemeente.

Om de opgave in beeld te brengen gaven we onderzoeksbureau Companen de opdracht om een onderzoek uit te voeren naar de lokale woon/zorgsituatie (bijlage 1). Dit leverde geen verrassende resultaten op. Wel bevestiging van het beeld wat we al hadden.
Uit dit onderzoek bleek:

- Dat er onvoldoende intramurale capaciteit is (wonen in instellingen met 24-uurs zorg). Dit tekort is, als we niks doen, in 2040 opgelopen tot een tekort van meer dan 1.000 plekken;
- Dat er onvoldoende toegankelijke woningen zijn voor ouderen en inwoners met een beperking. Dit tekort is, als we niks doen, in 2040 opgelopen tot 1.200 woningen;
- Dat eenduidige criteria ontbreken om toegankelijkheid objectief vast te stellen.

Daarom kiezen we er voor om nu te handelen, om tekorten in de toekomst te voorkomen. Met de voorgestelde maatregelen werken we aan een toegankelijke woningvoorraad.
Gebaseerd op de aanbevelingen uit het onderzoek van Companen hebben we daar onze opdracht zoals die is opgenomen in het Sociaal Beleidskader aan toegevoegd dat toegankelijk wonen op zichzelf onvoldoende is. Goed zorg, passende ondersteuning en een dragend sociaal netwerk zijn eveneens belangrijke randvoorwaarden. Met andere woorden: naast een goede woning ook goed wonen.

Een visie met elf maatregelen

Maatregelen met betrekking tot bouwen werden eerder opgenomen in het Uitvoeringsprogramma van de Woonvisie 2020 – 2030. We voegen daar nu dit visiedocument aan toe. Een eerder visiedocument, het Programma Wonen, Welzijn en Zorg 2005 – 2020 liep vorig jaar af. Andere uitgangspunten zijn opgenomen in het Sociaal Beleidskader.
We geven hiermee bovendien gelijk invulling aan de oproep van het Rijk dat elke gemeente een visie dient te ontwikkelen op wonen en zorg. Daarnaast heeft de raad in vier moties (motie Stimuleringsfonds bouwbesluit+, motie Waardig Ouder Worden, de motie Extra kosten bij nieuwbouwwoningen levensloopbestendig maken en de motie Kleinschalige Woon-/Zorgprojecten in Westland) opgeroepen tot maatregelen die nu zijn opgenomen in dit visiedocument.

In deze visie schetsen we de opgave. Daarnaast hebben we elf maatregelen opgenomen. Met deze maatregelen formuleren we een duidelijk antwoord op de opgaven waar we door de vergrijzing nu voor staan. We maken onze bestaande woningvoorraad (beter) toegankelijk(er), we organise-

ren de zorg op efficiënte wijze in Woonzorgzones en we ontwikkelen innovatieve instrumenten om de dienstverlening aan onze inwoners te verbeteren. Dit alles doen we met onze partners zoals de corporaties, de cliëntvertegenwoordiging (Platform Gehandicapten Westland, Seniorenraad Westland), de zorgverzekeraar (DSW) en zorgaanbieders.

Voordat we deze visie ter besluitvorming voorlegden kozen we ervoor om deze eerst beeldvormend aan uw raad voor te leggen. We organiseerden een Informatie Uitwisselingsbijeenkomst (9 juni 2021) waarin we de conclusies van het onderzoek Companen en de daarbij voorgestelde maatregelen aan de raad presenteerden. Deze presentatie is als bijlage toegevoegd (bijlage 3). U herkende de geschetste opgave en stelde op dat moment geen kanttekeningen bij de voorgestelde maatregelen.

Gewijzigd voorstel
We legden u eerder een bijna gelijk voorstel voor dat geagendeerd was voor de Commissie MO van 22 november 2021. Abusievelijk was een overzicht met vragen van de ASDW daar aangezien voor het formele advies van de Adviesraad. De commissie koos er voor om behandeling van het visiedocument uit te stellen tot alle informatie in samenhang en in volledigheid kon worden beoordeeld. Wij hebben het ASDW advies nu toegevoegd (bijlage 6).
Het Visiedocument is op onderdelen aangepast. Dat heeft het college er toe gebracht om het eerdere besluit van16 november 2021 in te trekken. In plaats daarvan heeft het college besloten (18 januari van dit jaar) om dit gewijzigde Visiedocument aan uw raad voor te leggen. Het voorliggende voorstel is op de volgende onderdelen gewijzigd:

- Verwijzingen naar 2021 verwijderd: in het visiedocument stonden nog voornemens waarvan de voorbereidingen konden starten in 2021. In voornamelijk de financiële paragrafen werden voorgenomen uitgaven in 2021 nog toegelicht. Dit is verwijderd;
- Motie Kleinschalige woon-/zorgprojecten in Westland:' uitvoering van deze motie kan niet los worden gezien van de voorstellen in het Visiedocument. Daarom stellen we voor om in het voorstel aan te kondigen dat uitvoering van de motie onderdeel zal uitmaken van de verdere uitwerking van de maatregelen in het Visiedocument. De in de motie genoemde planning sluit aan op de voorgenomen planning voor de uitwerking van de nu voorliggende maatregelen;
- Enkele spel- en taalfouten zijn verbeterd: tevens zijn enkele formuleringen aangepast n.a.v. opmerkingen in het ASDW advies.

DOELSTELLING

Met dit visiedocument bieden we het kader waarbinnen we uiteindelijk in de uitwerking komen tot voldoende (toegankelijke) seniorenwoningen, woningen voor inwoners met een beperking, kleinschalige woonprojecten en voldoende intramurale plekken om te voldoen aan de stijgende vraag in onze gemeente.
Daarmee voldoen we aan de opdracht van het Rijk om een visie om wonen en zorg te ontwikkelen en vast te stellen.

ARGUMENTATIE

1a. Er is een breed gedragen besef dat we nu moeten handelen om een groot tekort aan toegankelijke woningen in de toekomst te voorkomen.

De opgave, zoals geschetst in het onderzoek Companen, heeft verstrekkende gevolgen voor onze gemeente. We staan voor een grote opgave. Deze beschrijven we in de visie. We hebben u daar tijdens de informatieuitwisselingsbijeenkomst over geïnformeerd. Het aantal 75+ huishoudens zal naar verwachting in twintig jaar tijd verdubbelen (van ongeveer 6.300 in 2019 naar 12.500 in 2040) waardoor een de vraag naar geschikte woningen, met zorg nabij en met de juiste faciliteiten, enorm zal toenemen. Dit visiedocument schetst een scherp beeld van de opgave en presenteert een aantal benodigde maatregelen die ontleend zijn aan de aanbevelingen van adviesbureau Companen, inwoners vertegenwoordigd door de ASDW en deels ook al zijn vastgelegd in de Woonvisie 2020 – 2030.

1b. Het Rijk heeft bepaald dat elke gemeente moet beschikken over een visie ouderenhuisvesting.

De vergrijzing is een landelijk probleem. De VNG, Actiz, Aedes en de Ministeries van BZK en VWS zijn gezamenlijk de Taskforce Wonen en Zorg gestart om het aanpakken van de lokale woonopgave voor zelfstandig wonende ouderen kracht bij te zetten. De Taskforce heeft als doel dat alle gemeenten eind 2020 een concrete analyse hebben gemaakt van de lokale opgaven op het gebied van wonen, zorg, welzijn en leefbaarheid voor ouderen en andere inwoners met een ondersteunings- of zorgbehoefte (onderzoek Companen is uitgevoerd in 2019) en dat deze analyse wordt vertaald in ambities en keuzes, en wordt vastgelegd in een woonzorgvisie. Onze gemeente voldoet door in te stemmen met dit visiedocument aan deze doelstelling.

1c. Onze gemeente tekende samen met de gemeenten Delft, Midden Delfland en Pijnacker-Nootdorp een samenwerkingsovereenkomst met DSW. Binnen deze samenwerking werken we aan een regionaal antwoord op een tekort aan (intramurale) wooncapaciteit.

In februari van dit jaar sloten we de samenwerkingsovereenkomst 2021 – 2023 tussen de hierboven genoemde gemeenten en DSW. We spraken af dat we een totaaloverzicht zouden opstellen van het totale zorg- en ondersteuningsgebruik in onze regio. Een belangrijk knelpunt, zo bleek uit deze inventarisatie is het gebrek aan voldoende wooncapaciteit. Dit bevestigde het beeld dat door onderzoeksbureau Companen is geschetst. Met onze samenwerkingspartners werken we aan een gezamenlijke oplossing. Deze regionale samenwerking is nodig, want als we niet in gezamenlijkheid acteren kan een tekort aan toegankelijke woningen in de ene gemeente leiden tot een verhoogde vraag naar deze woningen in een buurgemeente. Door deze visie vast te stellen komen we tegemoet aan deze regionale afspraken.

4a. De Seniorenraad, ASDW en PGW zijn geïnformeerd over dit visiedocument en stemmen – in grote lijnen – in met de gepresenteerde uitgangspunten en maatregelen.

Gelijktijdig met het informeren van de raad, consulteerden we de cliëntvertegenwoordiging. De uitvoering van deze visie kan alleen een succes worden als er draagvlak is onder inwoners. PGW heeft geen formeel advies uitgebracht, maar heeft in overleg met de stellers enkele verbetersuggesties gedaan. Het advies van de Seniorenraad en de ASDW is toegevoegd (respectievelijk de bijlagen 4 en 6).
De Seniorenraad onderschrijft de noodzaak voor een visie en herkent zich, zij het op kritische toon (“oude wijn in nieuwe zakken”), in de maatregelen. In mondeling overleg heeft de Seniorenraad aangegeven dat deze opmerking is ingegeven om aan te geven dat er (een herkenbare) behoefte is aan actie.

In de reactie van de ASDW zijn enkele aandachtspunten opgenomen. De beantwoording vindt u eveneens in de bijlagen (bijlage 7).
We blijven met de cliëntvertegenwoordiging in gesprek omdat dit bij uitstek een onderwerp is dat hen direct aangaat.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

1a. Het visiedocument bevat ingrijpende maatregelen. Er is echter nog geen financiële dekking voor een deel ervan.

Dit visiedocument is bedoeld om de analyse van Companen te presenteren en toe te lichten. In het visiedocument zijn echter ook maatregelen opgenomen, in lijn met de aanbevelingen van het onderzoek. Voor een deel van deze maatregelen kunnen we (nog) gebruik maken van middelen die reeds in de begroting ervoor zijn gereserveerd. Een deel echter zijn maatregelen zonder financiële dekking. Deze kunnen op een later moment alsnog worden opgenomen in de programmabegroting.

FINANCIËN

Een groot deel van de middelen die we voor uitvoering van de maatregelen in deze visie nodig hebben maken nog geen deel uit van onze begroting. Deze oplossingen maken deel uit van onze ambities, deels al eerder verwoord in moties, maar kunnen we pas op termijn, wanneer de benodigde investeringsruimte is gevonden, uitvoeren.
Voor nu kiezen we er voor de raad te informeren over deze maatregelen. In een later stadium kan (een deel) van de maatregelen worden voorgelegd voor besluitvorming in de volgende op te stellen programmabegroting.

COMMUNICATIEPARAGRAAF

Strekking besluit voor besluitenlijst:
Het uitgangspunt van het Rijksbeleid, aansluitend bij de wens van veel ouderen, is om zo lang mogelijk op een goede manier zelfstandig te kunnen blijven wonen in een woning die aansluit bij de persoonlijke behoeften. Om de opgave in beeld te brengen is onderzoek uitgevoerd naar de lokale woon/zorgsituatie. Uit dit onderzoek bleek dat er (1) onvoldoende intramurale capaciteit is (wonen in instellingen met 24-uurs zorg), dat er (2) onvoldoende toegankelijke woningen zijn voor ouderen en inwoners met een beperking en dat (3) eenduidige criteria ontbreken om toegankelijkheid objectief vast te stellen. We hebben daar zelf, vanuit onze opdracht van het Sociaal Beleidskader aan toegevoegd dat toegankelijk wonen op zichzelf onvoldoende is.
In de Woonvisie 2020 – 2030 staan de uitgangspunten met betrekking tot bouwen. Daar wordt nu het visiedocument Wonen, Welzijn en Zorg aan toegevoegd. In deze aanpak wordt de opgave geschetst en er zijn elf maatregelen opgenomen. Met deze maatregelen formuleren we een duidelijk antwoord op de opgaven waar we door vergrijzing mee geconfronteerd worden. We maken onze bestaande woningvoorraad toegankelijk, organiseren de zorg op efficiënte wijze in Woonzorgzones en ontwikkelen innovatieve instrumenten om de dienstverlening aan onze inwoners te verbeteren.

EXTERN OVERLEG

- ASDW;
- Seniorenraad Westland;
- Platform Gehandicapten Westland.

VERVOLGTRAJECT

Na instemming door college en raad voeren we een deel van de maatregelen waarvoor al dekking is uit. Voor het overige doen we een voorstel bij de op te stellen programmabegroting.

Burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler B.R. Arends

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Westland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 januari 2022, met de volgende bijlage(n):

- Bijlage 1 – Onderzoek Companen *(21-0312454);*
- Bijlage 2 – Visiedocument *(20-0299407)*;
- Bijlage 3 – Raadspresentatie *(21-0312464)*;
- Bijlage 4 – Advies Seniorenraad *(21-0162561)*;
- Bijlage 5 – Reactie op Seniorenraad *(21-0312483)*;
- Bijlage 6 – Advies ASDW *(21-0362373)*;
- Bijlage 7 – Reactie op ASDW *(22-0000932)*.

gehoord het advies van de commissie Maatschappelijke Ondersteuning van 7 februari 2022 en gehoord de beraadslagingen van onderhavige vergadering;

besluit:

1. In te stemmen met Visiedocument Goed Wonen in een Goede Woning in Westland - Wonen, Welzijn en Zorg 2022 -2027.
2. In 2022 te starten met de uitvoering van de maatregelen in het visiedocument waarvoor in de programmabegroting 2022-2025 al budget beschikbaar is gesteld.
3. Bij het opstellen van de programmabegroting 2023-2026 afspraken te maken over de uitvoering en financiering van de overige maatregelen.

Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van 22 februari 2022,

de griffier, de voorzitter,

A.P.M.A.F. Bergmans B.R. Arends